

Nr 1104

Av herr Werbro, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 109, angående vissa organisations- och anslagsfrågor rörande försvaret.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 109 har föreslagits att ett anslag (N 6) för civilförsvarets lokala utbildning skall utgå med 10 161 000 kronor. Av denna anslagspost är det avsett att 1 800 000 kronor skall beviljas för frivillig utbildning i självskydd. Denna utbildning fick sin nuvarande utformning i samband med omläggningen av civilförsvarets utbildnings- och övningsverksamhet 1960. Vid införandet av självskyddsutbildningen var avsikten att denna skulle ersätta den tidigare bedrivna utbildningen i det särskilda civilförsvarets hemskydd samt den allmänna civilförsvarsutbildningen. Vidare skulle den utgöra allmänhetens utbildning för en eventuell utrymning. Den senare utbildningen ingår i kurserna för personligt skydd. Tyngdpunkten skulle läggas på utbildning av de civilförsvarspliktiga (16—65 år) och de utrymningsberättigade som icke erhåller en sådan utbildning. Särskild vikt skulle läggas vid utbildning av hemmafruar. Nu har denna utbildning bedrivits under ca sju år med varierande resultat.

För att något visa resultaten av utbildningen i personligt skydd som utgjort huvuddelen av självskyddsutbildningen har 78 kurser studerats. I dessa kurser deltog 2 251 personer, varav 1 295 var bosatta utanför utrymningsorter, 375 i orter med beredskapsutrymning och 581 i orter med slutlig utrymning. I första hand har avsikten varit att utbildningen skulle bedrivas i orter med slutlig utrymning. Av de som genomgått ovannämnda kurser var 452 (222 män och 230 kvinnor) under 16 år och hade sålunda icke uppnått civilförsvarspliktig ålder (20 % av alla utbildade).

Deltagarna i övrigt utgjordes av 1 431 personer mellan 16 och 19 år (722 män och 709 kvinnor) eller 63,1 % av alla utbildade. 365 personer var över 19 år (258 män och 107 kvinnor). Av detta siffermaterial framgår att endast 107 kvinnor i den för utbildningen i första hand avsedda kategorin har genomgått utbildning i personligt skydd. Bara ett fåtal av dessa 107 var bosatta i utrymningsort. Enligt de studerade kurserna har utbildningen i huvudsak riktats till skolorna och därigenom har det resultatet uppnåtts att 83,1 % av alla var skolungdomar. Om utbildning i personligt skydd skall bedrivas enbart i skolorna bör det ifrågasättas, om inte denna skall tillföras schemabunden tid och särskilda anslag bör utgå till skolorna i likhet

med vad som nu sker beträffande utbildning i olycksfallsvård, brandskydd m. m.

Under den avslutande kampanjen i samband med högertrafikomläggningen har det visat sig att man når människorna på ett helt annat sätt genom TV än genom kursverksamhet. Utbildningen i personligt skydd utgörs av typiska instruktioner som kan lämnas via TV. Även om det ingår vissa enklare manuella inlärningsmoment, torde det ha visat sig under kampanjen för omläggningen till högertrafik, att inläring av enklare saker även med fördel kan genomföras genom instruktioner i TV. Vidare når man via TV just det klientel som självskyddsutbildningen i personligt skydd är avsedd för. Med hänsyn härtill bör Kungl. Maj:t utreda frågan om lämpligare instruktions- och utbildningsformer för allmänhetens utbildning i personligt skydd inom ramen för självskyddsutbildning. Anslaget för denna verksamhet bör därför minskas med 1 milj. kronor för budgetåret 1968/69.

I samma anslagspost har upptagits en delpost på 2 444 000 kronor för lokala övningar i länen. De lokala övningarnas omfattning utgör grunden för civilförsvarets beredskap. Därför är det nödvändigt att i allt större utsträckning genomföra lokala övningar och särskilt gäller detta i storstadsområden. Även om civilförsvarets personal erhåller erforderlig grundutbildning, måste man med övningar ständigt hålla denna väl förtrogen med sin materiel ävensom uppträdandet i de taktiska förbanden. Det är särskilt av vikt för personalen i de orter och områden, som ur anfallssynpunkt anses mest utsatta, att erhålla effektiva övningar så att den kan intaga beredskap och komma i funktion så snabbt som möjligt.

För att få dessa övningar så effektiva och lämpligast fördelade inom landet som möjligt, bör de stå under civilförsvarsstyrelsens direkta ledning och med medverkan av särskilt centralt anställda övningsledare. För att effektivisera övningsverksamheten vid civilförsvaret bör civilförsvarsstyrelsen få disponera ytterligare 1 milj. kronor för nästa budgetår och Kungl. Maj:t erhålla bemyndigande att anställa erforderlig arvodespersonal för ändamålet.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta

a) att bidrag till självskyddsutbildningen måtte utgå med 800 000 kronor för budgetåret 1968/69;

b) att hemställa hos Kungl. Maj:t om utredning beträffande formerna för genomförande av utbildning i personligt skydd inom ramen för självskyddsutbildning;

c) att anslagsposten »Lokal utbildning och övningsverksamhet», delpost »Lokala övningar i länen» måtte utgå med 3 444 000 kronor;

d) att bemyndiga Kungl. Maj:t att arvodesanställa erforderliga övningsledare för övningarnas bedrivande i civilförsvarsstyrelsens regi; samt

e) att bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de ändringar i författningar som kan bli nödvändiga för att överföra ansvaret för övningsverksamheten från länsstyrelserna till civilförsvarsstyrelsen.

Stockholm den 4 april 1968

Wiking Werbro (fp)
